

Asia: HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016; Poistokalastus, arvio vuodesta 2016 ja mahdolliset määrärahatarpeet

Poistokalastusta on toteutettu vuosina 2011-2015 eduskunnan myöntämällä rahoituksella. Kyseinen valtion tuki kohdistuu kalatalousalalle, joten sille haettiin komission nk. ryhmäpoikkeusasetuksen (EY) N:o 736/2008 mukaista hyväksyntää. Komissio antoi hyväksyntänsä ja edellytti, että viimeiset maksatukset kalastajille suoritetaan asetuksen mukaisesti 30.6.2014 mennessä.

Myös kesäkuun 2014 jälkeen on kuitenkin voitu maksaa eduskunnan myöntämää lisärahoitusta poistokalastukseen. Oikeusperusteena on käytetty komission asetusta (EU) N:o 717/2014 vähämerkityksellisestä tuesta kalastus- ja vesiviljelyalalla. Asetus sallii enintään 30 000 euron tuen kolmen vuoden aikana kalastajaa/yritystä kohden. Tällä hetkellä valtaosa myönnetystä rahoituksesta lienee kuitenkin käytetty. On myös mahdollista, että eräille kalastajille myönnetyt tukisummat lähenevät 30 000 euron rajaa, jonka jälkeen valtion tukea poistokalastukseen ei heille enää EU:n säännösten mukaisesti voida lähivuosina myöntää.

Poistokalastustoimien tavoitteena oli alun perin vakiinnuttaa vajaasti hyödynnetyn kalan käyttö markkinaehtoiseksi vesistöjen ravinteiden vähentämisyjärjestelmäksi siten, että toimintaa ei 3-5 vuoden kuluttua tarvitse rahoittaa valtion varoin. Tämä eduskunnan rahoitukselle asettama aikaväli on nyt päättynyt ja valtioneuvosto ei ole katsonut perustelluksi jatkaa poistokalastuksen rahoittamista julkisin varoin.

Poistokalastuksen tuloksena on syntynyt merkittävä lisäys mm. särjen ja lahnan tarjontaan ja niiden hyödyntämiseksi on syntynyt markkinaehtoista yritystoimintaa. Tietyt yritykset ovat mm. investoineet näiden kalojen jalostuslaitteisiin. MMM katsoo, että toiminnan tulee tästedes toimia ilman valtion tukea. Tukien myöntämisen jatkaminen voisi myös häiritä nykyisin markkinaehtoisesti toimivien yritysten toimintaa ja hintojen asettumista kannattavuuden edellyttämälle tasolle.

Valtion rahoittama poistokalastus on synnyttänyt myös uusia hankkeita. Esimerkiksi John Nurmisen säätiö on tukenut tietyn kalastajaryhmän vajaasti hyödynnettyjen kalojen kalastusta tavoitteena niistä tehtyjen tuotteiden tarjoaminen suurkeittiöissä Turun seudulla.